

stolspraksis, der dog har ligget fast gennem mange år med hjemmel i gældende lov.

Det kan være svært at vurdere en bestemt handling uden at skele til dennes følger, der i øvrigt har væsentlig betydning for straffens størrelse. Det må imidlertid fremhæves, at straffastsættelsen ikke er udtryk for en moralsk vurdering, men — især for trafikforseelser — nødvendig af generalpræventive grunde.

Den af A. C. Normann begåede handling skal bedømmes på grundlag af grundlovens og valglovens nuværende formulering, men jeg finder det ikke rigtigt helt at se bort fra den tidligere lovs krav om, at forseelsen skulle være „vanærende“, hvori ligger ikke alene en strafferetlig vurdering, men også en moralsk fordømmelse, der som regel vil ramme den pågældende langt hårdere end den forskyldte straf.

Dette spørgsmål har højesteret behandlet i en dom afsagt 31. maj 1961, citeret i Ugeskrift for Retsvæsen 1961, s. 592, hvor retten behandlede en af en kommunalbestyrelse i medfør af valgloven truffen beslutning om, at et medlem ikke kunne anses for valgbar. Vedkommende medlem havde fremsat injurerende udtalelser på et brevkort og var herfor idømt 10 dagbøder. Et flertal på 4 dommere fandt, at kommunalbestyrelsen ved udøvelsen af sit skøn ikke var gået ud over de grænser, lovbestemmelsen indebærer, hvorimod et mindretal på 3 — højesteretsdommerne Trolle, Spleth og Tamm — ville fastlægge vandelskravet også på baggrund af tidligere gældende ret, og mindretallet siger herom:

„Det bemærkes herved, at det i lov nr. 286 af 18. juni 1951 § 29, jfr. lov nr. 279 af 9. juni 1948 om valg til Rigsdagen § 1, stk. 1 a — på samme måde som tidligere ved lovekendtgørelse nr. 291 af 22. december 1936 § 2 sammenholdt med § 5, jfr. § 3, i lov nr. 88 af 15. marts 1939 — var bestemt, at valgbarhed ikke kunne fortabes som følge af, at den pågældende var fundet skyldig i en i den offentlige mening vanærende handling, medmindre han var idømt ubetinget straf af fængsel i 4 måneder eller derover. Det må vel antages, at det ved den ved lov nr. 335 af 22. december 1953 skete ændring i § 2 i den kommunale valglov var hensigten at indføre en mere smidig regel end den hidtidige, men lovens for-

arbejder giver ikke holdepunkter for at antage, at der var tilsigtet en så væsentlig skærpende af de hidtidige valgbarhedsbetingelser, som tilfældet ville være, dersom en handling som den af indstævnte begåede skulle kunne betage ham valgbarhed.“

Det bemærkes, at jeg er af den opfattelse, at den af den pågældende begåede handling må tilregnes ham som *forsættlig*.

Valgbarhedsnævnet, der *endeligt* og uden adgang til domstolsprøvelse afgør spørgsmål om kommunalbestyrelsesmedlemmers valgbarhed, har den 22. august 1969 (j. nr. 35-1969) truffet afgørelse i en sag, hvor den pågældende blev idømt 30 dages hæfte for overtrædelse af straffelovens § 241 og groft uforsvarlig kørsel under lignende omstændigheder som A. C. Normann, og nævnet besluttede, at vedkommende ikke kunne anses for valgbar.

Nævnet har i flere tilfælde truffet afgørelser ved overtrædelser af færdselsloven, og jeg mener, at man med rette af afgørelserne kan udlede, at nævnet i nogen grad har ladet sig påvirke af den idømte straf og altså har tillagt ikke alene handlingen, men også dennes følger betydning, selv om følgerne af få sekunders uopmærksomhed eller manglende omtanke kan blive katastrofale, og selv om de i en vis forstand er tilfældige, alligevel af hensyn til retssikkerheden bør belægges med en relativ hård straf.

Uden at ville kritisere nævnets afgørelser vil jeg fremføre, at nævnet — måske bortset fra afgørelser i „skattesager“ — i mine øjne har anlagt en streng praksis, formentlig af forsigtighed eller frygt for pressekritik, men i hvert fald tilkendegiver en holdning, der strækker langt videre end det tidligere „vanærende“. Ikke mindst under hensyn til det dybt alvorlige, offentlighedens fordømmelse vil være for den enkelte, føler jeg mig ikke overbevist om, at denne praksis falder helt i tråd med befolkningens opfattelse i dag, og jeg understreger her, at nævnet lige så vel som folketinget skal prøve at udtrykke det samme: offentlighedens mening.

Det er almindeligt, at folk, når de erfarer om grove forbrydelser, spontant — og absolut forståeligt — kræver forbryderen straffet hårdt, men det er også et særkende ved befolkningens retsfølelse, at de enkelte, når de får forelagt alle facetter i en sag, da anlægger en mere nuanceret bedømmelse, hvor ikke